

Izrek o implicitni funkciji in ekstremi funkcij več spremenljivk

1. Dana je preslikava $F : \mathbf{R}^2 \rightarrow \mathbf{R}^2$, kjer je $F(x, y) = (x^3y + 1, x^2 + y^2)$. Določi točke v katerih je F lokalni C^∞ -difeomorfizem. Oglej si geometrično podobo dogajanja v okolici točke $(a, \frac{a}{\sqrt{3}})$.
2. a) Naj bo $F(x, y) = (xy \sin(x^2 + y^2), x^2 + y^2)$. Določi množico točk, v katerih preslikava F ni lokalni C^∞ -difeomorfizem.
b) Naj bo $F(x, y, z) = (x^3 + y^3 - 3xyz, \sin \pi xyz, z^2)$. Določi množico točk, v katerih preslikava F ni lokalni C^∞ -difeomorfizem. Skiciraj preseka te množice z ravninama $z = 0$ in $z = 1$.
3. Dokaži, da enačbi $4xy + 2xz + 4y - 3z = 0$ in $xy + xz + yz + 2x + 2y - 2z = 0$ v okolici točke $x = 0$ določata C^∞ -funkciji $y = y(x)$ in $z = z(x)$ ter določi odvoda $y'(0)$ in $z'(0)$.
4. Pokaži, da enačba $\sin xy + \sin xz + z \sin yz = 0$ v okolici točke $(0, 1)$ določa neskončno takih C^∞ -funkcij $z = z(x, y)$, da je $z(0, 1) \neq 0$. Za funkciji z_1 in z_2 , ki zadoščata pogojema $z_1(0, 1) = 2\pi$ in $z_2(0, 1) = -2\pi$ določi Jacobijevo matriko $\left(\frac{\partial(z_1, z_2)}{\partial(x, y)}\right)(0, 1)$.
5. Pokaži, da enačba $ze^z = xe^x + ye^y$ enolično določa C^∞ -funkcijo $z = z(x, y)$, ki je definirana na odprtem prvem kvadrantu.
6. Naj bo $a > 0$. Ali enačba $(x^2 + y^2)^{3/2} - 2ax^2 = 0$ določa podmnogoterost v $\mathbf{R}^2$?
7. Za dane funkcije $f : \mathbf{R}^3 \rightarrow \mathbf{R}$ ugotovi ali je $f^{-1}(0)$ podmnogoterost.
  - a) $f(x, y, z) = (x^2 + y^2 + z^2)^3 - a^2(x^2 + y^2)^2$, $a > 0$
  - b) $f(x, y, z) = x^2 + y^2 - z^2$
  - c) $f(x, y, z) = x^2 + y^2 - z^2 - 1$
8. Dana je preslikava s predpisom $F(x, y, z) = (x^2 + y^2 + z - 4, z - y^2)$.
  - a) Ali je $F^{-1}(0, 0)$ podmnogoterost?
  - b) Za katere $a, b \in \mathbf{R}$ je $F^{-1}(a, b)$ podmnogoterost?
9. Prepričaj se, da enačba $z^3 + yz - xy^2 - x^3 = 0$ v okolici točke $(1, 1)$ določa C^∞ -funkcijo $z = z(x, y)$ in to funkcijo razvij v Taylorjevo vrsto do členov reda 2.
10. S pomočjo razvoja ustrezno izbrane funkcije f v Taylorjevo vrsto do členov reda 3 približno izračunaj $1, 1^{1,02}$.
11. a) S pomočjo razvoja izraza $f(x, y) = \frac{1}{1-x-y+xy}$ v Taylorjevo vrsto določi odvod $\left(\frac{\partial^{2009} f}{\partial x^{1009} \partial y^{1000}}\right)(0, 0)$
b) Funkcijo $f(x, y) = \operatorname{arctg} \frac{x-y}{1+xy}$ razvij v Taylorjevo vrsto okrog $(0, 0)$.

12. Naj bo $f(x, y) = \sqrt{x + y - xy}$. Določi odvoda $\left(\frac{\partial^{100} f}{\partial x^{50} \partial y^{50}}\right)(1, 1)$ in $\left(\frac{\partial^{100} f}{\partial x^{48} \partial y^{52}}\right)(1, 1)$
13. Naj bo $f(x, y, z) = 2x + (1 + y)^2 \sin(x + y + z)$.
  - a) Razvij funkcijo f okrog točke $(0, 0, 0)$ do členov reda 3 in približno izračunaj $0, 2 + 1, 1^2 \sin(0, 3)$.
  - b) Koliko odvodov bi morali izračunati za oceno napake približka iz točke a)?
14. Poišči in klasificiraj vse lokalne ekstreme funkcije $f(x, y) = x^3 + y^3 - 3xy$.
15. Poišči in klasificiraj vse lokalne ekstreme funkcije $f(x, y, z) = 2x^2 + y^2 + 2z - xy - xz$.
16. Prepričaj se, da ima funkcija $f(x, y) = (1 + e^y) \cos x - ye^y$ neskončno lokalnih maksimumov in nobenega lokalnega minimuma.
17. Med trikotniki, včrtanimi v dano krožnico, poišči take, ki imajo največjo možno ploščino.
18. Iz kosa pločevine z dolžino h in širino d naredimo žleb, tako da vzdolž danega kosa na vsaki strani za isti kot φ zapognemo enako široka dela širine l (oblika prereza takega žleba je tako enakokraki trapez). Izberi količini φ in l tako, da bo dobljeni žleb 'držal' čim večjo količino vode.
19. Med kvadri s površino 10 določi tiste, ki imajo najčjo možno prostornino.
20. Določi največjo in najmanjšo vrednost funkcije $f(x, y) = 3x^2 - 2xy + 3y^2$ na zaprtem krogu $\overline{K}((0, 0), 2)$.